

Kako je Móhelj rešil svojo čast.

Gaz tat! Jaz?! Tat pa ne! Še nikdar mi ni živ človek rekel kaj takega. Sedem križev že nosim, pa še enega povrhu, pa se mi še ni pripetilo kaj takega. Ha, ha, še takrat nismo kradli, ko bi bili lahko, za časa rokovnjačev. Pa ne danes, ko te že zašijejo, preden še dobro iztegneš roko. Jaz mu bom pokazal, kdor si je to izmislil, ta bo pomnil, kdo je stari Mohelj, — pošten človek, pa ne tat!

Tako se je jezil nekega jesenskega jutra stari Mohelj sedeč pred svojo hišo na razsekani kladi. Nažgal si je na tešče vivček, da bi mu vsaj ta malo tešil jezo, ki so mu jo prizadeli ti hudobni jeziki, nazivajoč ga tatu.

Bilo je pa tako-le: Snoči je prišel Mohelj precej pozno domov. Bil je na vasi pri Peskarju, kjer je kosil mah za steljo. Zvečer je malo porosilo, zato so posedli okrog peči in se razgovarjali o tem in onem.

Gredoč mimo Jernejčka domov, zasliši Mohelj iz hiše svoje ime. Pristopi pod okno — kar sicer ni bila njegova navada — da bi slišal, kaj govorijo ljudje o njem.

Gospodinja je dejala: „No, otroci so pravili, da so videli Mohelja. Ne vem, če je res, tako so rekli.“ — „E, da bi Mohlj jemal? Ne vem, to že ne bo,“ ugovarja Jernejček. „Da bi bil on tat, se ne more reči kar tja v en dan.“

To je bilo Mohlju dovolj. Dalje ni poslušal; bilo mu je že to preveč. Prišel je domov ves razburjen. Premišljal je med potom, kaj bi bil vzел, a spomniti se ni mogel ničesar. Doma ga je žena še čakala, ga ogovarjala, a on ji je odgovarjal kratko in šel počivat na hlev v slamo.

Ko je drugo jutro sedel tako na kladi pred hišo, pride žena iz gozda, kjer je nabrala nekaj suhih drv, pa začne:

„Ti, veš, kaj sem slišala! Bog nas varuj, da si ti kradel Jernejčkovo turščico, tisto, ki si jo že parkrat prinesel domov za kravo, in si rekel, da jo nabiraš ob gozdu, kjer leži razmetana po grmovju.“

„Kaj? Da sem jaz kradel Jernejčkovo turščico? Kdo ti je rekel?“ se razburi Mohelj.

„Vsa vas govori; dve ženski sem slišala, ko sta se menili. Mislim, da sta bili Goretovi dekli,“ reče žena.

„Na, zdaj pa spet kradem!“ vzdihne Mohelj. „Če sem pobiral turščico, saj sem jo po grmovju, nisem je pa lomil na njivi. Bog ve, kdo jo hodi lomiti. Dobim ga, naj bo kdorkoli. Potem mu pa posvetim, da je ne bo nikoli več. Po nedolžnem ne bodo dolžili mene.“

„Saj sem vedela, da je nisi ti,“ reče Moheljka potolažena. „Če si jo po grmovju pobiral za tatom, ni nič nepoštenega. Ljudje pa takoj preobrnejo rajše na slabo stran. Šolarji so te menda videli, ko si jo nesel domov, potem so pa pravili okrog.“

Odpravita se v hišo. On je malo pozajtrkoval, potem pa odšel h kovaču na vas. Ta kovač je bil tudi lovec. Tinček so mu rekli. Rad je postregel, komur je le mogel. Mohelj ga potegne v vežo in mu pove, kaj je prišel k njemu: Da so ga ljudje obdolžili za tatu, pa da ni, in če bi šel zvečer še on čakat z njim pravega tatiča, ki hodi nad turščico. Kovač je bil zadovoljen.

* * *

Komaj je odzvonilo zvečer ave-Marijo, sta jo že mahala kovač in Mohelj proti gozdu, ob katerem je rastla Jernejčkova koruza. Kovač je imel na rami puško, Mohelj pa motiko. Mohelj je namreč hodil podnevi okrog gozda in je prišel na sled tatovom. Pod skalovjem sredi gozda je bila trava vsa pohojena, in semtertija je ležal še kak storž turščice. To je vzpodbudilo moža, da si je ogledal natančno vse naokrog. In slednjič je prišel na sled mrcini tatinski. Pod skalo je bila votlina, in Mohelj je takoj vedel, da imajo jazbeci v njej svoje skrivališče. To mu jo bilo dovolj. Moral je še enkrat h kovaču, da mu je sporočil veselo novico.

Pa jo ubereta nad snedence tatinske.

Tiho stopata ob gozdu, da bi ju zverjad ne slišala. Zmenita se, kako bosta lovila. Najprej pogle-

data, če je na njivi kaj živega. Ker je bilo vse tiho in nikakega sledu o jazbecih, gresta čakati pred skri-vališče.

Kovač postavi Mohlja z motiko na en kraj skale, sam se pa skriva na nasprotni strani.

Noč je bila tiha in precej temna. Le malo se je videlo po gozdu. Lovcema je skoro pošlo upanje, da kaj zasledita. Tako sedi, prav tiho, vsak na svojem mestu. Še geniti se nočeta, da bi ju žival ne čutila. To je bilo težko in trudapolno delo. „Če sta dva skupaj ponoči, posebno v temnem gozdu, bi si morala vendar delati drug drugemu družčino, ne pa sedeti vsak na svojem kraju, kot trojje na solncu.“ — Tako si je mislil stari Mohelj, pa si je nažgal pipico in si preganjal ž njo dolgčas.

To pa seveda nasprotuje lovskim pravilom. Kovač se je kar zvijal na nasprotnem koncu, tako ga je ujezilo. Misli je že, da se Mohelj norčuje in ima lov za šalo. Migal mu je z roko, naj vrže stran pipo, a Mohelj ni razumel, kaj hoče, — ali pa ni hotel. Izpuščal je cele oblake dima, ne meneč se za kovačeve migljaje. Kovača je to še bolj jezilo. Zakaj je pač vzela puško s sabo? Toda upal je, da mu pride žival nasproti po stezi, na kateri je čepel. To bi že še bilo, a če jo udere po gozdu, gotovo odnese pete. Rad bi bil povedal vse to Mohlju, toda kaj, ko ni smel izpregovoriti besedice.

V hipu, ko je Kovač tako premišljal, se zasliši od luknje sem pritajeno praskanje. „Aha, to-le bo,“ si mislita oba oprezovalca in se pripravljata na napad.

Nekaj temnega se priplazi iz luknje in gre počasi proti — Mohlju. Gotovo bi bil dal Mohelj v tistem hipu pol svoje bajte, da bi jo bila mrcina ubrala nazaj Nekaj čudnega ga je izpreletelo v istem hipu. Hitro pograbi svojo motiko in oplazi ž njo žival. Čuden vik se zažene po gozdu, in žival jo ubere po grmovju proti kovaču. Ta sproži puško, a ne zadene nič. Jazbec jo je ubiral naprej.

Oba lovca sta presenečena gledala za begunom, in Mohelj izpregovori prvi:

„O ti mrcina grda! Enkrat si jo morebiti odnesel, a zdaj te bom hodil čakati vsaki večer! Veš, Tinče, ravno po glavi sem ga, pa misliš, da se ga prime železo! To pravim, da ne!“ Tinče pa je molčal in mislil na svoj slepi strel . . . Skoro sram ga je bilo, da ga ljudje nazivajo lovca, pa strelja v temo.

Možakarja sta šla domov in sklenila, da nikomur ne povesta o tem lovu.

* * *

Zjutraj je prišel Mohelj ravno v vas, ko je pridirjal Lovretov hlapec z vozom po cesti. Za njim se je podila cela vrsta otrok, ki so kričali na hlapca, naj ustavi. Mohelj gleda in gleda — ne more skoraj verjeti svojim očem — da leži na vozu okrvavljena žival. . .

„Andrej, Andrej, počakaj no, počakaj“, zakriči Mohelj. Hlapec ustavi voz. „Poglej ga no, poglej, tega sem pa jaz, Andrej! Kje si ga pa dobil?“

„Tam ob gozdu je ležal pri Jernejčkovi turščici!“ pravi hlapec.

„Aha, pozdravit jo je šel na zadnjo uro! Saj pravim, prav tam je delal pokoro, kjer je grešil! Ljudje so pa pravili, da hodim jaz rjav turščico za kravo. Andrej, pa jazbeca moraš dati Tinčku, on ima lov tukaj.“

„Seveda ga bom dal, zdaj naj ga ljudje malo ogledajo, mu bodo že povedali, pa bo prišel ponj.“

Ljudje, posebno otroci, so kar vreli gledati nenavadno žival; Mohelj pa jo je ubral, kar so ga nesle noge, po Tinčka. V eni sapi mu je povedal, da sta ga do mrtvega, in da ga imajo že v vasi. „Torej sem ga zadel?“ vpraša Tinček.

„Ne, ti ne, jaz sem mu dal po ušesih, da je imel dovolj.“

Seveda Tinčku ni bilo to posebno po volji, da ga ni zadel on, stari izkušeni lovec, pa je vendar šel v vas.

Komaj sta se pririla do voza, toliko ljudi se je nateplo okrog njega.

Mohelj je zagledal med radovedneži tudi Jernejčko in ji je rekel: „Vidiš ga, Neža, ta-le je hodil krast vašo koruzo, pa sem bil jaz obsojen za tatu.“

„Saj nisem rekla, da ste vi kradli! Ti otroci so mi pravili, da so vas videli, ko ste nosili z naše njive domov“, reče Jernejčka. „Mislim, da mi je Skaletov rekel.“

„Aha, Skaletov“, si misli Mohelj, „mu bom že ušesa navil.“ A takoj se spomni ne nekaj drugega. Pogleda okrog, — kar zagleda Skaletovega Tončka za seboj. „Ti Tonček, kdaj si me pa ti videl, da sem jemal jaz koruzo na Jernejčkovi njivi?“ — Deček malo pomisli pa reče: „Mislim, da je bilo v pondeljek.“

„Kdaj v pondeljek?“

„Dopoldne.“

„Aha, dopoldne“ se zasmeejo Mohljev oče. „Kaj ne hodiš ti dopoldne v šolo?“

Dečka oblije rdečica. „Zdaj te pa imam, fantè. Res si me videl, to že vem, da ne lažeš in tudi ni treba, da bi, saj sem koruzo pobiral po grmovju; ampak zdaj bo drug račun. Tonče, ti nisi bil v pondeljek v šoli, ampak potepal si se po gozdu.“ Zadnjih besed že deček ni več slišal, ker jo je kar pocedil izmed strmečih ljudi, kajti Mohljev oče so govorili tako glasno, da so jih slišali vsi zbrani.

Kmalu pa je prišel s polja Tončkov oče, kateremu je Mohelj povedal nekaj o Tončku . . .

Doma je Tonček vse priznal in tudi obžaloval, da je ostal v gozdu in pravil okrog reči, o katerih resničnosti ni bil prepričan. Oče so mu pa pokazali, kako sladak je kruhek, če je človek lačen. Do večera ni namreč dobil drugega kot kruh, a tega pač toliko, da ravno ni sestradal. Pa je bilo to za Tončka velika kazen, kajti oče so naročili materi, naj skuha jo opoldne žgancev, katere je Tonček tako rad jedel . . .

* * *

Tako so Mohljev oče uničili požrešnega jazbeca, ki je hodil nad Jernejčkovo turščico, in pripravili mlademu postopačku občutljivo kazen.

Jazbec ne hodi več v turščico, pa tudi Tonček ne ostaja več v gozdu in ne razdira nepotrebnih besed, posebno takih ne, da bi ž njimi kradel čast poštenim ljudem.

Slavko Slavič.

